

มรดกพ่อขุนรามคำแหง ขยายความด้านที่ 4

จารึกด้านที่ 4 นี้ บรรจุข้อความยาว 27 บรรทัดเท่ากับด้านที่ 3 ขอแบ่งข้อความตามลักษณะความสัมพันธ์ของเรื่องออกเป็น 7 ตอน และขอเสนอแนวการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

4.1 “พ่อขุนพระรามคำแหง ลูกพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เป็นขุนในเมืองศรี-
สัชชนาลัยสุโขทัย ทั้งมากาวลาวแลไทย เมืองใต้หล้าฟ้าภู...ไทยชาวอุชาวของมาออก”

ข้อความระหว่างบรรทัดที่ 1-3 นี้ เป็นการประกาศยืนยันว่า พ่อขุนรามคำแหง พระราชโอรสของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ทรงเป็นกษัตริย์ครองเมืองศรีสัชชนาลัยสุโขทัย แสดงถึงความเป็นเอกราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย มีคนในดินต่าง ๆ มาขึ้นอยู่ภายใต้พระบรมโพธิ-
สมภารหลายเผ่า มีทั้ง มา-กาว-ลาว-และ ไทยเมืองใต้หล้าฟ้าต่อ...ไทยชาวอุ-(ไทย)ชาวของ

ข้อที่ควรศึกษาในตอนนี้ คือ ขุน-ศรีสัชชนาลัยสุโขทัย-มา-กาว-ลาว-ไทยเมือง
ใต้หล้าฟ้าต่อ...ไทยชาวอุ-ไทยชาวของ-มาออก.

- (1) ขุน ในที่นี้หมายความว่า กษัตริย์, พระเจ้าแผ่นดิน.
- (2) ศรีสัชชนาลัยสุโขทัย ชื่อราชธานีคู่ อันหมายถึงราชอาณาจักรสุโขทัยดังกล่าวแล้วในข้อ 3.3 (2).
- (3) มา น่าจะเป็นคนไทยเผ่าหนึ่ง ซึ่งอาจจะอยู่ตอนใต้เมื่อน่านลงมา.
- (4) กาว หมายถึงชนชาติไทยที่อยู่แถบเมืองแพะ เมื่อน่าน ดังปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 45 (จารึกไว้เมื่อ พ.ศ. 1935) เรียกฝับริบรพบุษราชวงค์น่านว่ากำพงค์กาว.
- (5) ลาว หมายถึงคนลาวในประเทศปัจจุบัน.

(6) ไทยเมืองใต้หล้าฟ้าต่อ... คำ ไทย น่าจะเขียนว่า ไท ตามที่ปรากฏในคำจารึก และคำ ไท ในที่นี้น่าจะหมายความว่า คน หรือ ชาว อย่างที่มีพู่ตกันอยู่ในภาคอีสานทุกวันนี้ เช่น ไทบ้านนาดี=คนบ้านนาดี, ไทซอนแก่น=ชาวซอนแก่น เป็นต้น หากเป็นไปได้ตามที่ว่านี้ คำว่า ไทยเมืองใต้หล้าฟ้าต่อ...ก็ต้องหมายความว่า คนเมืองใต้หล้าฟ้าต่อ...แต่เมืองนี้จะอยู่ที่ใด ยังไม่พบหลักฐาน บางท่านสันนิษฐานว่า หมายถึงคนเมืองไกลที่สุด คือไกลอย่างสุดหล้าฟ้าเขียว แต่ก็ยังฟังไม่สนิทนัก

(7) ไทยชาวอุชาวของ หมายความว่า คนชาวแม่น้ำฮู คนชาวแม่น้ำโขงแม่น้ำฮูน้อยอยู่ทางทิศเหนือของเมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว.

(8) มาออก หมายความว่า มาขึ้น อย่างเดียวกับคำว่า เมืองออก อันหมายความว่า เมืองขึ้น คำ ออก ที่ใช้ในความหมายดังกล่าวนี้ น่าจะมาจากคำว่า ออกหา หรือ ออกมาหา คือมาขอขึ้นด้วย อย่างในไตรภูมิกถา (หน้า 571) ว่า “ผู้ท้าวพระญาทั้งหลายอันมีในแผ่นดินเล็กน้อย 2 พันนั้นเล่า เขาหากมาเอง ออกหาเองแลมิพักไปปราบเขาเลย.”